

GOED DOEN, GOED ONTMOETEN.

Goede doelen in onze samenleving.

Mijn werk, in Nederland en internationaal, voor de Nierstichting heeft mijn blijvende interesse gewekt in goede doelen: als merk, positionering en communicatie, betekenis in de samenleving, waardecreatie, vertrouwen en de uitdagingen voor goede doelen in een veranderende wereld.

Tijd, lijkt mij, voor een overzicht van kennis, ervaringen en voorbeelden in boekvorm.

Jan Lantink
It is Spring 2025

Goed doen, goed ontmoeten. Als je goed doet voor anderen, ga je goedheid ontvangen. Het is een oproep tot hulpvaardigheid, financiële steun en respect in ons omgaan met anderen. De spreuk is een eeuwenoude uitdrukking die wortels heeft in de alledaagse ervaring en morele lessen van het leven.

Het benadrukt het universele principe van wederkerigheid, dat in veel culturen terugkomt.

Gulden regel: behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden.

Bijbelse wijsheid: in de brief van Paulus aan de christenen in Galatië staat: *Wat de mens zaait, zal hij ook oogsten.*

Karma: in hindoeïstische en boeddhistische tradities betekent het dat goede daden goede gevolgen hebben.

‘Dat maakt filantropie zo mooi: het heeft zin én geeft zin aan de gever van tijd, kennis en geld en aan de ontvangende partij. Dat maakt de woorden bedelen en bédelen zo onverklaarbaar dubbelzinnig. Het is maar waar je het accent legt.’¹

‘Like ‘mercy’ in Shakespeare’s Merchant of Venice, caring is twice-blessed, it blesses those who give and those who receive.’²

Geven zit in de ziel van de mens.

‘De oude Grieken spraken over humanitas. Het is een begrip waarin verschillende facetten van menselijk gedrag tot uitdrukking komen. Belangstelling voor de medemens, en vriendelijke en beschaafde omgang met elkaar maken er onderdeel van uit.

Humanitas is zowel het menselijke zelf, als de vorming tot (mede)menselijkheid.

¹ Theo Schuyt, hoogleraar aan de VU, in zijn boek *Filantropie. De maatschappelijke betrokkenheid helpt ons overleven* (2024). Tekst is licht aangepast..

² Citaat komt uit World Happiness Report 2025. Ik haal dit boeiende onderzoek vaker aan.

De kiem van deze ideeën is te vinden in de Griekse cultuur, onder meer in het idee van paideia, vorming, en philanthropia, menslievendheid.’³

De motieven om goed te doen zijn gevarieerd.

‘Goed doen werkt het beste als iemand anderen wil helpen (in plaats van zichzelf vooraan te zetten), als het goed doen vrijwillig is en als het een zichtbaar positief effect heeft op degene, voor wie de goede daad bedoeld is’⁴. Zichtbaarheid komt ook tot uitdrukking in een bedankbericht van het goede doel waaraan je hebt gedoneerd.’⁵

Helpen waar het nodig is: je bijdrage kan een directe impact hebben op uiteenlopende gebieden: mensen in nood, medische onderzoeken, educatieprojecten, natuurbehoud.

Positief voor je eigen welzijn: geven aan anderen geeft je een gevoel van voldoening en verbinding.

‘Geld geven aan een goed doel waar uw hart ligt geeft het levensgeluk een stevige duw omhoog’.

In een overzichtsstudie van vijftien gedegen donatie-experimenten bleken er elf het geluksgevoel significant te verhogen.’⁶

Een betere wereld creëren: je investeert in een betere toekomst, of dat nu is door armoede te verminderen, milieuprojecten te ondersteunen, of gemeenschappen meer verbindend⁷ te maken.

³ Humanistisch Verbond.

⁴ World Happiness Report 2025.

⁵ Mentor en vriend Giep Franzen gaf samen met zijn vrouw jaarlijks veel geld aan goede doelen. Organisaties, waarvan zij geen bedankbriefje kregen, werden van de lijst geschrapt.

⁶ Volkskrant, 27 april 2025.

⁷ *Verbindend* is een waarde, die in de komende jaren belangrijker zal worden.

Ook voor commerciële merken gelden deze motieven, als ze een partnerschap aangaan met een maatschappelijke organisatie of een goed doel.

'LEGO's non-gendered rainbow figurines were created by gay designer Mathew Ashton, to allow builders to play with figures that do not present

*a pre-determined cultural adoption of how gender dresses, talks or behaves. Play how you identify.'*⁸

'Reebok has embraced the party and the local community cause. While paying homage to NYC / Harlem ballroom culture and 'voguing' through a line of pride footwear and a campaign supporting the significance of safe spaces for people to transform and express their identities. They have also partnered locally in the UK with the Gay Times publication, following the stories of LGBTQI+ teenagers in Northern England.'

⁸ De voorbeelden zijn van Interbrand London.

Lipton is a proud national sponsor of American Heart Association's Life is Why program* that inspires people to live healthier, longer lives. Lipton is working with the Association to help raise awareness on the impact of diet and lifestyle on heart health, including the benefits of drinking unsweetened brewed tea.

**The American Heart Association's relationship is limited to unsweetened Black Tea and Green Tea*

Gezondheidseffecten van het drinken van ongezoete thee bracht Lipton ertoe te partneren met de American Heart Association.

Een voorbeeld in Nederland is *HEMA en Linda Foundation*. HEMA werkt samen met Linda door gezinnen, die in armoede leven te helpen met noodzakelijke producten en met financiële steun.

In goede doelen komen hulp nodig hebben en hulp bieden samen. Omdat gemotiveerde mensen geld en tijd⁹ over hebben voor het zoeken naar oplossingen voor specifieke hulpvragen, bestaan er goede doelen organisaties.¹⁰

Help met geld

Kom in actie

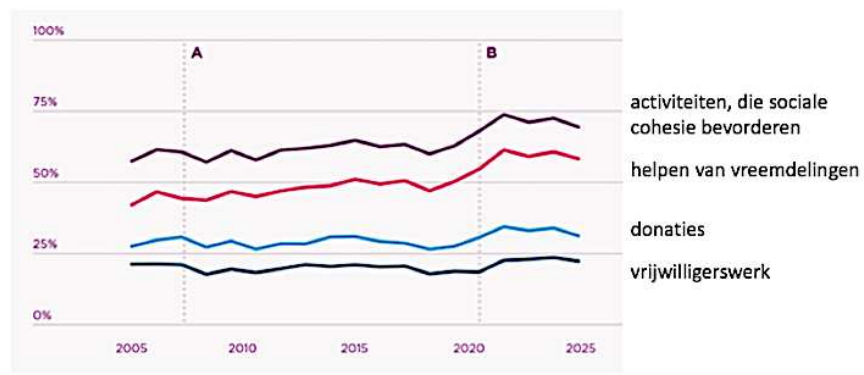
Help met tijd

⁹ Goede doelen doen in Nederland een beroep op een kleine 300.000 vrijwilligers.

¹⁰ De afbeelding is van de site van Hartekind.

Het aandeel in soorten hulp kent trends, maar de onderlinge verhoudingen verschuiven weinig tussen 2005 en 2025.¹¹

Wereldwijde trends in goed doen

Benevolence increased during COVID-19 in every region of the world. People needed more help and others responded. This ‘benevolence bump’ has been sustained since then. Despite a fall from 2023 to 2024, benevolent acts are still about 10% above their pre-pandemic levels.

Samen ontvingen goede doelen in Nederland in 2023 zo’n € 4,2 miljard aan inkomsten, een stijging van 10% t.o.v. 2022.¹² Een kleine 90% daarvan wordt gebruikt om doelen te bereiken, de zgn. *doelbesteding*. Ruim 10% zijn kosten van organisatie en van werving. In 2023 kwam € 1,3 miljard van particuliere gevers. Onder andere middels crowdfunding. De andere inkomsten kwamen onder meer uit subsidies, bijdragen van vermogensfondsen en van Nederlandse loterijen.

‘Helaas daalt al jarenlang daalt het vertrouwen in goede doelen bij particuliere gevers. Het toekomstperspectief wordt somberder.’¹³ Steeds minder mensen hebben de neiging aan goede doelen te geven.

¹¹ Worldwide Happiness Report.

¹² Ter vergelijking: UNHCR heeft een jaarlijks budget van € 7 miljard.

¹³ Bron is het Goede Doelen Onderzoek 2024 van Hendrik Beerda Brand Consultancy. Het adviesbureau heeft het onderzoeksinstrument ontwikkeld samen met de UvA.

De verrechtsing vormt een extra bedreiging voor met name de internationale hulporganisaties. De rechtse achterban heeft vooral oog voor organisaties die goed doen in eigen land. Voor hen zijn KiKa, KWF en de Dierenambulance de belangrijkste goede doelen.

Bij de overtuigd linkse kiezers behoren UNICEF, Artsen zonder Grenzen en War Child tot de favoriete goede doelen.'

Een onderzoek van de Boston Consulting Group¹⁴ laat zien, dat mensen stijgende prijzen voor producten en diensten verwachten door de tarievenoorlog, die Trump heeft ontketend. Dat betekent minder koopkracht, en dat heeft invloed op de bereidheid om te geven.

Inkomsten voor een aanzienlijk aantal goede doelen komen van de *Nationale Postcode Loterij*.

De loterij werd in 1989 werd opgericht met als doel geld in te zamelen voor goede doelen die zich inzetten voor een betere wereld.

De loterij is uniek, omdat via de postcode naast individuele winnaars ook hele wijken of dorpen kunnen winnen.

In 2024 was dat bijvoorbeeld Balkbrug in Overijssel.

¹⁴ April 2025.

Minimaal 40% van de totale loterijopbrengst wordt jaarlijks verdeeld onder goede doelen, waarmee de Nationale Postcode Loterij een van de grootste particuliere geldschieters van goede doelen in Nederland is.¹⁵ De loterij is voortdurend op zoek naar nieuwe manieren om impact te maken. Naast het ondersteunen van bestaande doelen, lanceert ze vaak innovatieve campagnes en projecten.¹⁶

De pandemie en de digitalisering van de samenleving hebben goede doelen aangezet om na te denken over manieren van doneren. Collecte aan de deur wordt minder populair (*veiligheid*), bij straatcollectanten kan digitaal worden gedoneerd.

In de UK blijven de charity shops populair.

In Nederland zijn er duizenden lokale en landelijke goede doelen; er zijn zevenhonderd organisaties met een CBF-keurmerk.¹⁷

De Nierstichting is een van de 700.

In 1967 werd de Nierstichting opgericht met Pim Kolff als de grote inspirator. Willem Johan (Pim) Kolff werd in 1911 geboren.

Hij was een internist, die de eerste werkende kunstnier uitvond in 1943.

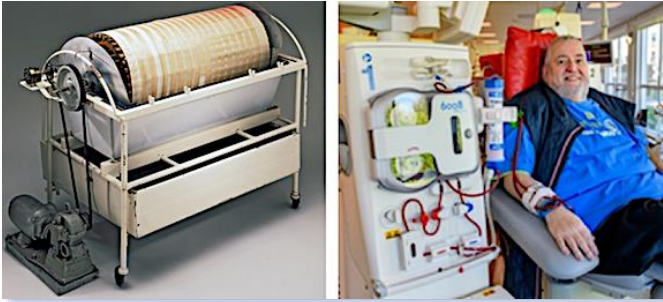
Daarmee werd hij een van de grondleggers van de moderne dialyse. Voor het maken van de kunstnier gebruikte hij onder andere overblijfselen van een Duitse bommenwerper, een waterpomp uit een T-Ford en cellofaan van de plaatselijke slager.

¹⁵ Al snel nadat duidelijk werd, dat long covid een ernstige ziekte is, steunde de Postcode Loterij het Longfonds, en het aan dit fonds gelieerde PostCovid NL met een aanzienlijke gift.

¹⁶ Er is ook kritiek geweest, bijvoorbeeld op de hoge marketinguitgaven en de salarissen van de topbestuurders. De organisatie heeft altijd haar sociale missie benadrukt en blijft ze een grote bron van inkomsten voor goede doelen.

¹⁷ CBF Toezicht op goedgevoelen is een zelfregulerende organisatie in de goede-doelen sector, die via hun Erkenning de financiële transparantie en betrouwbaarheid regelt..

In 1945 voerde hij de eerste geslaagde dialyse uit in Nederland op een vrouw met acuut nierfalen, Sofia Maria Schafstadt. Door de behandeling kregen haar eigen nieren de mogelijkheid tot herstel en overleefde zij.

De kunstnier van Kolff en een dialyse apparaat van Fresenius.

De Nierstichting heeft een ruim budget om onderzoek te ondersteunen, en de belangen van patiënten te behartigen. Vooral kleinere kidney foundations ontleen aan World Kidney Day zichtbaarheid en communicatiekracht. Elk jaar, 2^e donderdag in maart

Over dit boek.

Ik vertel merkverhalen met veel context, praktische modellen en voorbeelden, die je aan het denken zetten, je kunnen inspiteren en kunnen ondersteunen bij het bouwen aan jouw merk. Ik heb ook persoonlijke intermezzo's ingevoegd.

Positionering als creatief-ambachtelijk proces wordt niet uitgebreid behandeld; daarover heb ik geschreven in een ander boek.¹⁸

Ik stel een aantal vragen, die voor een zekere structuur zorgen. Ik open met een existentiële vraag.

¹⁸ *Wie maakt het verschil? De kunst van een krachtige positionering.* De 6^e editie is in voorjaar 2025 gepubliceerd.

Hoe dragen goede doelen organisaties bij aan het creëren van maatschappelijke waarde?

Goede doelen organisaties maken deel uit van het maatschappelijk middenveld, de *civil society*. Zonder het maatschappelijk middenveld is er geen vrije wereld, geen democratie. Poetin laat dat zien, door ngo's uit te bannen, die in zijn ogen bedreigend zijn voor zijn macht. We zien dat steeds meer landen autocratische leiders krijgen, ook via geldige verkiezingen.¹⁹ Er is nog een andere ernstige bedreiging van democratie.

'President Biden²⁰ warned that an oligarchy of the ultrawealthy was emerging in America, sounding the alarm about unchecked power. In an

address from the Oval Office, Mr. Biden expressed concern about the dangerous concentration of power and issued a plea for the preservation of democratic ideals and institutions. 'Today, an oligarchy is taking shape in America of extreme wealth, power and influence that literally threatens our entire democracy, our basic rights

and freedoms and a fair shot for everyone to get ahead'.

His remarks went at the heart of the incoming administration, in which billionaires like Elon Musk are positioned to wield enormous influence over the next four years. 'Are they really populists intent on shaking up the government to benefit working people who have been left behind by the establishment? Or are they just billionaire disrupters out to enrich themselves? The powerful forces want to wield their unchecked influence to eliminate the steps we've taken to tackle the climate crisis, to serve their own interest for power and profit. We must not be bullied into sacrificing the future, the future of our children and our grand-children.'

De oligarchie heeft al toegeslagen in de goede doelen sector.²¹

¹⁹ Meer dan de helft van de landen heeft nu autocratische leiders!

²⁰ The New York Times, Wednesday January 15th 2024.

²¹ New York Times, February 4, 2025. Artikel is ingekort.

'Nearly the entire global work force of USAID United States Agency for International Development will be put on leave. About 10,000 people around the world work for the agency. The budget for USAID makes up most of the total foreign aid money.

Elon Musk, the billionaire adviser to Mr. Trump, made changes to the technology infrastructure in the building and tried to gain access to classified material, aiming to cut most of the \$60 billion to \$70 billion²² of annual foreign aid money that is allocated through

congressional mandates and legislation. The amount is less than 1% of the annual federal budget.²³

The vast nature of the latest announcement exacerbated fears, that most, if not all, of USAID's humanitarian and development operations around the globe might soon be shuttered.

Marco Rubio said that the takeover was 'not about getting rid of foreign aid.' The goal was to reform the agency.'

'Because Congress established USAID as an independent establishment the president does not have the authority to abolish it, Democrats report.'²⁴

De gevolgen in het veld zijn catastrofaal.

'Bijna elke inwoner van de Keniaanse stad Kisumu merkt de gevolgen van het verdwijnen van hulporganisatie USAID.'²⁵

²² Een kleine 60 - 70 miljard in Euros.

²³ Overigens met 11% aanzienlijk minder dan de optelsom van de European Union Humanitarian Aid plus Duitsland, UK en Nederland. Samen goed voor bijna 50%. (FTS Financial Tracking Service).

²⁴ US Shutdown of HIV/Aids funding could lead to 500,000 deaths in South Africa: USAID cuts to clinics dispensing antiretroviral drugs will be a death sentence for mothers and children. (The Guardian).

²⁵ NRC, 28 februari 2025. Correspondent Kurt Lindijer in Kisumu. Artikel is verkort.